

ליקוטים וסיפורים נפלאים - בהר

"ושבתה הארץ שבת לה" (כה, ב)

"שבת לה" אומר רש"י שהכונה לשם ה', כשם שנאמר בשבת בראשית.

למה מתכוון רש"י בכתבו "לשם ה'?"

האדם המשבית את שדהו, עשוי לומר: טוב לשדה לנוח, כדי שבשנה הבאה תצמיח יבול רב, לכן אומרת לו התורה: "שבת לה" - עליך לשבות משום שכך צוה ה' ולא לשם כוונה אחרת וכך גם נאמר על השבת "שבת לה' אלקיך" שלא יאמר אדם: כמה טוב שיש לי יום מנוחה! אלא עליו לנוח משום שכך צוה ה'.

(אזנים לתורה)

"אל תונו איש את אחיו" (כה, יד)

הגאון מטשיבין, רבי דב-בעריש ויידנפלא, השתתף בהכנסת ספר תורה, וכאשר הזמינו אותו לכתוב אות, כנהוג וכמקובל - סירב.

שאלו אותו לפשר סירובו, והוא

הסביר: "בטשיבין היה מקרה

שיהודי עשיר תרם ספר

תורה, אבל חתנו היה אדם

שמעשיו שליליים. לא רציתי

שהחתן יכתוב אות בספר

התורה, ולכן הודעתי שאין

צורך שהקהל יכתוב אותיות

בספר התורה, ואף אני עצמי

אינני כותב. נימקתי זאת,

שאנשים שאינם בקיאים

בכתיבת סת"ם פוגמים ביופי

הכתיבה, ולכן מוטב לעשות

את הסופר שליח בעבור כולם. וכך היה."

אמרו לו: "אבל כאן כולם יראים ושלמים ואין חשש!"

השיב הגאון: "מכיוון שאמרתי שאני נוהג שלא לכתוב,

איני רוצה לשנות מדבריי, ולכן לא אכתוב גם עכשיו."

"ועשיתם את חקתי ואת משפטי תשמרו

ועשיתם אתם וישבתם על הארץ לבטח"

(כה, יח)

בעיר ברלין אירע אסון אצל בנקאי יהודי: אחד מפקידיו מעל ובגד בו ובעזרת אנשים אחרים מבחוץ, לקחו את כל

כספו וברחו להם לחו"ל, ולא נודעו עקבותיהם.

שכר הבנקאי עורך דין גוי ויצאו

שניהם לחפש עקבותיהם.

לבסוף הגיעו לעיר אחת אשר

כפי הנראה היו הגנבים שם.

אולם כבר נכנסה שבת קודש,

והבנקאי לא נתן לעורך דין לעשות שום פעולה כדי לקדם את הענין, מפני קדושת השבת.

הם שבתו במלון והיהודי הלך בשבת להתפלל בציבור.

כשחזר, שר הבנקאי זמירות שבת מתוך שלוה, בטחון ורוממות רוח.

העורך דין הגוי אשר לא הסכין לזה, החליט כי היהודי כנראה יצא מדעתו בגלל איבוד רכושו...

נאלץ הלה להמתין בקוצר רוח לצאת השבת, אולם היהודי לא נחפז, הוא המשיך במתינות ובישוב הדעת

לערוך סעודת מלוה מלכה, והעו"ד הגוי שכבר קצרה רוחו החל להתרגז...

לפתע נשמעו נקישות בדלת. מפקד המשטרה וסגל חבורתו באו להודיע כי תפסו את הגנבים וכל הרכוש הושב.

הוא הוסיף וסיפר כיצד הצליחו לתופסם: "אודות לכך שנמנעתם מכל פעולה, הרשו הגנבים לעצמם תנועה חופשית, כיון שהיו בטוחים שכבר נסעתם מהמקום..."

"וציויתי את ברכתי"

(כה, כא)

יהודי התאונן בפני כ"ק

האדמו"ר רבי יצחק

מסקוירא זצ"ל, שאין לו

פרנסה ואינו יודע מהיכן

יוכל להשיגה.

אמר לו הרבי: גם דוד המלך

שאל "מאין יבוא עזרי?"

שהרי ידוע שהברכה צריכה

לחול על משהו ש"יש" כמו

שמצינו באלישע שבירך את כד השמן שיתרבה על יסוד

מעט ה"יש" שהיה בו. אבל דוד ניצב בפני ה"אין" ולכן שאל

מ"אין" יבוא עזרו?

אך תשובתו של דוד היתה: "עזרי מעם ה' עושה שמים

וארץ!" כשם שיצר שמים וארץ יש "מאין", כך גם לא יבצר

ממנו להושיע גם את אלו שאין להם מאומה, ולהשפיע

להם ברכה עד בלי די.

(רוזין דאורייתא)

"והארץ לא תימכר לצמיתות... כי גרים

ותושבים אתם עמדי" (כה, כג)

האדמה קבועה ועומדת לעד,

ואילו חיי האדם עלי אדמות

זמניים. איזו רשות יש לו

למכור דבר קבוע לנצח!?

(דברי שאול)

צִלְצוּל הַטְּלָפוֹן כְּמִשְׁלָל...?

איִזָּה צִלְצוּל מְגַדֵּר בְּטֵלְפוֹן שְׁלֹכֶם?

תְּלוּי כְּמוֹנֵן: כְּבִדֵי הַשְּׂמִיעָה - יִצְטָרְכוּ לְהַגְדִיר צִלְצוּל

מְרַעֵשׂ וְעִצְמָתִי. הֲרֵי בְּלִי זֶה, הֵם לֹא יִדְעוּ שְׂמִישָׁהוּ

רוֹצֵה לְהִיּוֹת אִתָּם בְּקֶשֶׁר!

אֲנָשִׁים בְּעֲלֵי שְׂמִיעָה טוֹבָה - מְסַפֵּיק לָהֶם צִלְצוּל

רְגִיל, כְּדֵי לְשִׁמֵּעַ שֵׁשׁ מִי שְׂרוֹצֵה לְדַבֵּר אִתָּם.

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש

רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

ליקוטים וסיפורים נפלאים - בהר

לעצום עין במשך כל הלילה, כי צרבה הבושה את כל ליבו ומאוויו.

לאחר שלא הצליח להירדם במשך כל הלילה, החליט ראש הישיבה ללכת לבית המדרש עוד לפני עלות השחר, וללמוד עד שיגיע זמן תפילת שחרית.

כשנכנס לבית המדרש, הבחין לפתע באברך אחד, שיושב באחת הפינות עם פנים נפולות.

דמעותיו ניגרו על ספר התהלים שאחז בידיו, ולחלחו את דפי הספר ואותיותיו...

ראש הישיבה כעת מביין, שלא לחינם נודמן למקום דווקא בשעה זו.

הוא פנה אל האברך ושאלו בעדינות מה עובר עליו?...

האברך סיפר בכאב: "חלפו כבר שבע שנים מנישואיי, ואני ואשתי עדיין לא נושענו בזרע של קיימא.

הנורא מכל הוא, שאתמול היינו אצל טובי הרופאים בתחום, והם הודיעו לנו כי

אינם רואים שום פתח של ישועה, ומבחינתם ככל הנראה בגלגול הזה, לא יהיו לנו צאצאים...

לאחר שמיעת הבשורה המרה, כמובן שלא הצלחתי להירדם כל הלילה,

והחלטתי לבוא לכאן, כדי לשפוך מרת נפשי ושיחי לפני האלוקים".

כעת נעמד ראש הישיבה, וכשדמעות בעיניו פנה אל האברך בהתרגשות: "ראה

נא, בזה הלילה נגרמה לי בושה נוראה, שפכו את דמי ברבים, עד כדי כך שלא יכולתי לישון במשך כל הלילה,

ובכן, הריני נותן לך במתנה גמורה את כל הזכויות מהשתיקה על הבושות שעברו עלי, ובעזרת ה' בקרוב תיוושע בדבר ישועה ורחמים..."

ואכן - סיים הגר"א בידרמן - הפלא ופלא, כעבור תשעה חודשים, בשבת קודש פרשת 'אמור' תשע"ה, אותו אברך

ערך בבית הכנסת 'קידושא רבא', לרגל הולדת בתו הבכורה!

"וחי אחיך עמך" (כה, לה)

אברך בא לפני רבינו: פרנסתו מצומצמת אך אינו מתלונן, פת במלח תאכל ובתורה אתה

עמל', אבל אשתו מתלוננת על החום ורוצה מזגן.

הסביר לה שזה בגדר מותרות ואין באפשרותם.

"ואיש כי לא יהיה לו גואל והשיגה ידו ומצא כדי גאולתו" (כה, כו)

כשאפסה התקווה לעזרת בני-אדם, כשמימינו אין עוזר ומשמאלו אין תומך, או-אז "והשיגה ידו" - התורה מבטיחה כי הישועה תבוא מבעל הישועות - "ומצא כדי גאולתו".

(חתם סופר)

"והחזקת בו" (כה, לה)

סיפר הרה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א: בחודש אלול תשע"ד, ניסה בחור אחד להתקבל לאחת הישיבות הקדושות.

ראש הישיבה עמד על טיבו ואופיו של הבחור, והחליט שכאן בישיבה הזו, הוא לא יצמח ויתעלה כדבעי, כי

ישיבה זו אינה מתאימה לו, ולכן המליץ לאביו להכניסו לישיבה אחרת, שבס"ד

תתאים עבורו. אבי הבחור ניסה להתעקש, והפציר בתחינה ובקשה לפני ראש הישיבה, שבכל

זאת יקבל את בנו לישיבתו, אך ראש הישיבה התנצל ואמר שטובתו האמיתית של

הבחור היא, שילמד במקום אחר.

באחד הלילות ישב ראש הישיבה בבית המדרש,

שהיה מלא באותה עת בלומדי תורה, ולפתע נכנס בסערה לבית המדרש אותו אב כאוב, כשהוא מחפש את ראש

הישיבה. כשמצא האיש את ראש הישיבה רכון על לימודו, ניגש אליו, ואותו אבא החל להטיח בראש הישיבה דברים קשים כגידים: "מי העמידך לראשות הישיבה! הלא אתה עם הארץ גמור..." וכך המשיך לצעוק ולבייש את ראש

הישיבה כיד... הטובה עליו. פניו של ראש הישיבה התכרכמו והאדימו, הוא נפגע עד

עמקי נשמתו, אך לא הגיב במאומה, וספג את כל גערותיו של האיש בשתיקה.

גם לומדי בית המדרש נותרו מבוהלים במקומם ולא הצליחו להתעשת ולגונן בעד

ראש הישיבה, מרוב ההלם והתדהמה שאחזה בהם. אותו אב כעוס, השבית את

שלוות נפשו של ראש הישיבה, שלא היה מסוגל

אָבֵל אֵלו שְׁמֵכוֹרִים לְפִלְאָפוֹן, אֵלֶּה שְׁהַמְכָּשִׁיר הוּא חֶלֶק בְּלִתי נִפְרָד מֵהֶם, הָאֵבֶר הָרֵאשׁוֹן מִתּוֹךְ רַמ"ט אֲבָרִים שְׁלֵהֶם - לָהֶם יִסְפִּיק גַּם צִלְצוֹל קֶטְנֵטָן, אוֹלֵי אֲפֵלוֹ רֶטֶט, כִּי הֵם דְּרוֹכִים כָּל הַזְּמַן לְשִׁמְעֵ אִם מִיִּשְׁהוּ מְחַפֵּשׁ אוֹתָם! הָעֵינַיִם שְׁלֵהֶם נְשׂוֹאוֹת כָּל הַזְּמַן לְמִכְשִׁיר הַפִּלְאָ הַלָּזֶה. כֶּךָ בְּדִיוֹק הֵם הַמְעַבְרִים שְׁבוֹרָא עוֹלָם מְעַבִּיר אוֹתָנוּ. הַכְּאֲבִים, עוֹגְמוֹת הַנְּפֶשׁ, הַצֶּעֶר וְהַיִּסוּרִים שְׁלָנוּ, הֵם כְּמוֹ צִלְצוֹל הַטְּלָפוֹן.

לעי"נ האשה החשובה מרת
מרים יוכבד ב"ר צבי
ליבוביץ ע"ה - כ"א מר חשון תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - בהר

שלחה אותו לשאול את הגראי"ל שטיינמן זצוק"ל. לא היה לו ספק שרבינו, המסתפק במועט, יצדד בעמדתו. נשאל: "מה אתה עושה במשך היום?" - "מה פירוש, יושב בכולל ולומד!" - "ובכולל, יש מזגן?" - "כן". "אז אתה הולך מפה להזמין עבודה מזגן." (מתוך הגדה של פסח אהלי תורה)

"וכי ימוך אחיך עמך" (כה, לט)

המגיד מדובנא בספרו 'אהל יעקב' המובא ב'לקח טוב', באר את דברי המדרש הללו על פי משל לעשיר גדול, שהיו לו שני בנים שגרו במדינת הים, האחד עשיר והשני עני. לאחר שנים רבות שלא ראו אחים אלו את אביהם, הגיעה יום אחד איגרת מהאב הגביר, בה הוא מבשר לאח העשיר כי אחיו הקטן הנמצא עמו בבית, עומד להינשא בזמן הקרוב, ובוזה הוא מזמין את שני האחים הגרים רחוק, לבוא ולהשתתף בשמחת הכלולות.

ציוה האב על האח העשיר, להביא עמו את האח העני, וביקש ממנו לבל יחסוך בהוצאות החתונה שתהיינה לו ולאחיו בזה, כי כל ההוצאות אשר יעשה בעבור כבוד אביו, ישלם לו האב ממיטב כספו. כאשר קיבל העשיר את האיגרת הזו, הלך לחנויות

שונות, רכש בגדים מפוארים בכסף רב והתכוון לנסיעה. לפני צאתו לדרך, נזכר שעליו להביא עמו את אחיו העני. מיד שלח אליו שליחים שיביאו אותו אליו, כדי לצאת לנסיעה.

העני, שכלל לא ידע במה מדובר, הגיע לאחיו בפזיזות הודיע לו אחיו שיעלה למרכבה, היות ונוסעים לחתונת אחיהם הקטן. בהתקרב המרכבה אל מחוז חפצם, נשמע הקול בבית אביהם: "שני האחים ובני משפחותיהם הגיעו." כיון שכך, יצאו המחותרים בלוויית עם רב, ובעלי הנגינה החלו לנגן כדי לקבל את פני הבאים. ראשון ירד העשיר מלובש בבגדי הוד והדר, והמחותנים שאלו מי האיש הלזה. ויאמרו להם: 'הלא הוא בן הגביר'.

אחר כך יצא אחיו, קרוע בגדים, ערום ויחף, וישאלו גם עליו. ויאמרו להם: 'גם הלז הינו בן

הגביר, ומקום מגוריו בעיר מגורי אחיו'. הדבר נראה להם מוזר, אך הם שתקו ולא אמרו דבר. ימי החתונה חלפו ועברו. אחרי שלושה שבועות אמר העשיר אל אביו הגביר, כי לא יוכל עוד לשהות כאן, שכן עליו לחזור לעסקיו.

אמר לו האב: "סע לשלום, אין איש מעכב אותך להישאר". לשמע הדברים האלה נדהם העשיר, כי ראה שאין אביו חושב לשלם לו את אשר הבטיח.

בלית-ברירה פתח פיו ואמר לאביו: "הנה החשבון של ההוצאות הגדולות שהיו לי, כך וכך עולה סך הבגדים שלי, וכך וכך הבגדים שעשיתי לאשתי ולבני, ועוד סכום על הוצאות הדרך".

אמר לו אביו: "אינני חייב לשלם לך מאומה". נזעק הבן ואמר: "הרי אתה הבטחת לי, אשר כל הוצאה שאעשה תהיה על חשבונך!".

ענה לו האב: "קרא נא את הדברים בפוך".

כאשר כלה לקרוא, אמר לו אביו: "הלא בעצמך קראת, ש'כל ההוצאות אשר תעשה לכבודי אשלם לך'. אם באמת עשית לכבודי, אשאלך איך לא חסת על כבודי, ולא זכרת את אחיך העני להלבישו כראוי? אחרי שהבאת אותו לכאן ערום ויחף, לבוש קרעים ובלויי סחבות, מבלי להתחשב בעגמת נפש

שתהיה לי מזה, אין לך ראייה גדולה מזו, כי רק למענך עשית את כל ההוצאות הגדולות! ומה לך אם כן, כי תדרוש ממני את ההוצאות?"

הנמשל הוא, שהקדוש ברוך הוא כתב איגרת אל האדם, ובה כתוב שכל ההוצאות שיעשה למען כבודו ית' בעונג השבת ויו"ט, הכל ישולם לו. כדאיתא במסכת ביצה (טו), ויקרא רבה (ל): "כל מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה, חוץ ממה שמוציא בשבתות וימים טובים", אם כן, חובה על האדם להשתדל, שיהיה לכבוד ולתפארת בעיני אביו שבשמים, ואיככה יכנס הוא אל השבת מקושט ומהודר, ויאכל מעדנים, ואחיו העני ישב כמתאבל ויאכל זרעונים? אם אמנם יעשה כן ויתעלם מן העני, יתברר כי כל מה שהוציא בפיזור על התענוגים, לא להתענג על ה',

אלא לענג את עצמו.

אז יאמר לו הקדוש ברוך הוא: מה לך לדרוש ממני דבר עבור ההוצאות שעשית?

הבורא רוצה להציק לנו? חלילה! "פי לא תעזב נפשי לשאול!" (תהלים טז, י) הבורא לא מענן להפיל אותנו לשאל וליסורים - הוא רוצה רק להודיע אותנו ארח חיים! "תודיעני ארח חיים" (שם יא). הוא רוצה שנהיה בקשר תמידי אתו, שנספר לו כל דבר, שנבטל את רצוננו בפני רצונו, שיהיה לנו ידיד נפש אב הרחמן!

לעי"נ האשה החשובה מרת
צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר
שיחי' יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - בהר

אך העוזרת התנצלה: שכחה איזו בלי הסוכר. מיהר רבי בן ציון ואמר: "לא משנה, פעם אחת עם סוכר לא נורא!" הוא שהקפיד כל כך על הבריאות אבל הקפיד שבעתים שלא להטריח, הרי זו חובה מדין תורה "לא תרדה בו בפרך". הוא הושיט ידו ליטול כוס אך הרבנית הודיעה: "נביא כוס תה בלי סוכר" והעוזרת נחפזה להכין. לפני שיצאו מן הבית הושיט רבי בן ציון שטר כסף לעוזרת, חשש שמא בגינו עבדה בפרך... הן נדרשה להכין כוס תה במיוחד!...

(יגילו במלכם)

"ומקדשי תיראו אני ה'" (כו, ב)

בעל ה"אמרי אמת" האדמו"ר מגור אמר שבשואה - האיומה על ידי הנאצים ימ"ש, נצלו הספרדים אף שקרוב היה מאד שיוכלו לבצע גם אצלם ח"ו שואה, אך הזכות שהם שומרים קדושת בית הכנסת ולא מדברים באמצע התפילה היא שעמדה להם! מסופר על ר' יהודה צדקה זצ"ל שנכנס לבית מדרש בירושלים להתפלל ערבית. כאשר הגיע אל לוח המודעות הניצב בכניסה, הוציא עט מכיסו ומחק כמה מילים מאחת המודעות. ראו כך התלמידים ובדקו מה הרב מחק, והנה הם רואים שהרב קרא מודעה שבה היה כתוב "מבקשים שלא לדבר בעת התפילה ובקריאת התורה" והוא מחק את המילים "בעת התפילה ובקריאת התורה".

ניגשו התלמידים מיד אל הרב ושאלו מה ראה פסול בנוסח שנמצא בכל בתי הכנסת? השיב להם הרב "ממודעה זו אפשר להבין שכל מה שמבקשים זה לא לדבר רק בקריאת התורה ובשעת התפילה, כאילו שבשאר הזמנים כן מותר לדבר. מי לקח את ההיתר הזה לדבר דברים בטלים שלא בזמן קריאת התורה והתפילה? אם יש צורך לדבר שיחת חולין, יעשה זאת מחוץ לבית הכנסת!..." (מתיקות ועריבות התורה)

א אט שבת

זוהי משמעות "מלווה ה' חונן דל" - מי הוא המלווה לה' - זה שחונן לדל. לאדם זה מובטח המשך הפסוק: "וגמולו ישלם לו". כלומר, גם מחיר ההוצאה שהוציא על עצמו, גם כן ישלם לו.

(דרשו)

"ובאחיכם בני ישראל איש באחיו לא תרדה בו בפרך" (כו, מו)

הצדיק רבי יעקב עדס זצ"ל אף שהיה מרבה בעשיית חסד עם הבריות, היה נזהר שלא לעשותם על חשבון אדם אחר.

מעשה באחד מתלמידיו משיבת פורת יוסף שבא להבחן אצלו בדיינות.

ישב התלמיד לפניו בחצר, ורבי יעקב בחנו והעמידו בכור המבחן, ולאחר שעמד בהצלחה

בכל השאלות, כתב לו תעודה המעידה על ידיעותיו בתורה.

כאשר סיים לכתוב אמר לו רבי יעקב: "אם רצונך שאחתום בחותמתי על המכתב, תצטרך לשוב אלי בזמן אחר, שכן בני ביתי ישנים עתה, וחושש אני שמא אעיר אותם ואטריד את מנוחתם כשאכנס הביתה ליטול את החותמת".

(האיר המזרח)

"ובאחיכם בני ישראל

איש באחיו לא תרדה בו בפרך" (כו, מו)

רבי יצחק כהן שליט"א התלווה אל הגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל בנסיעתו אל הצדיק הבאבא סאלי-רבי ישראל אבוחצירא זצ"ל.

הם התקבלו שם בכבוד מלכים והרבנית הציעה לכבדם בכוסות תה.

רבי ב"צ הסכים שהרי "כל מה שיאמר לך בעל הבית עשה" (פסחים פו:).

הזכיר אחד מן החבורה: "לרב אסור לשתות עם סוכר". המתינו כמה דקות, העוזרת הגישה את השתיה, כוסות תה עם סוכר ואחת בלי סוכר.

נשאלה העוזרת: "איזהו בלי הסוכר?"